

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Евелина Стайкова, Нов български университет,

професионално направление 3.3. Политически науки

на дисертационния труд

„Паметта за Стамболов. Политика, състояния и употреби (1895 – 2020)“

за придобиване на научната степен „доктор на науките“

по професионално направление 3.3. Политически науки“

с кандидат доц. д-р Стефан Иванов Дечев

Представеното становище се отнася до конкурс, стартиран на основание на заповед З-РК 350/26.09.2024 г. на Ректора на НБУ и разглежда представения дисертационен труд, и съпътстващите конкурса документи, които касая научният опит и профил на кандидатът Стефан Дечев. Оценката, направена на базата на тези материали е представена в следващите части от настоящото становище.

1. Представената дисертация на Стефан Дечев предлага изследване, което има значима научна стойност и е посветено на проблем с научно-приложно отношение.

Предложеното изследване, което е посветено на механизмите на конструиране на политическата памет, през примерът на паметта за Стефан Стамболов, е амбициозно и мащабно. То е изградено през научните полета на политическите науки, историята, но не само, защото в него могат да бъдат открити и инструменти от антропологията и философията. Това прави изследването безспорно интердисциплинарно, което приемам за една от най-значимите му научни стойности.

2. Обоснованост на целите и задачите в дисертационния труд.

Авторът формулира акуратно целите на монографията като изследване на *„разноликите представяния, спомняния и видове памет за българския революционер, политик и държавник“* или като разказ за *„Стамболов след Стамболов“*. За постигане на тази цел Стефан Дечев формулира 10 изследователски въпроса. Макар и да изглеждат твърде много в рамките на изложението те до голяма степен намират своя отговор, което е в интерес на постигане на заложената цел на изследването.

3. Съответствие между избраната методология и методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд.

В посоченият дисертационен труд няма експлицитно авторово очертаване на методологическия апарат, но такъв безспорно е наличен и той адекватно отговаря на заложената цел и задачи. Той е безспорно интердисциплинарен и интересното е, че макар да доминира историческия анализ, то той е комбиниран с критичен политологичен поглед. Самият Стефан Дечев отбелязва, че *"ударението в това изследване е върху паметта, която подобно на историографията твърдо се влияе от властта на политическото."* Това не е изчерпателно за методиката, защото на практика тя е обогатена от работата с художествена литература, учебници по история, кино, както и паметникова култура в градските пространства. Авторът е правел дори интервюта с актьори, които са изпълнявали ролята на Стамболов в киното.

4. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд (описание и оценка), включително наличие на оригинален принос в науката.

В представеният автореферат има посочени от автора 8 приноси. Те са защитими и отговарят на съдържанието на изследването. За целта на конкурса бих открила няколко:

- Интерпретирането на огромен обем от източници, върху които се основава изследването на Стефан Дечев;
- Предложената периодизация в изследването, която не следва просто исторически периоди, а отразява политическа динамика, особено интересно това е направено за най-новото време;
- Адекватно и оригинално концептуализиране на конструирането на историческата памет и политическата ѝ употреба;
- Ясно изразената интердисциплинарност, която позволява амбициозният обект и предмет на дисертацията да получат удовлетворяващ изследователски отговор.

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията, в които са публикувани.

Представените данни за публикационната дейност на Стефан Дечев са впечатляващи. Той е автор на над 30 научни монографии, студии и статии, публикувани след защитата на докторската му дисертация (2004) на български, английски и една на унгарски език. Повечето от публикациите са в полета, които са близки до дисертационния труд, предхождат го и смятам, че са изследвания, които са базата върху която представеното по конкурса изследване и било възможно да се направи.

6. Цитиране от други автори, отзиви в научния печат и др.

Представената справка за цитиранията от други автори са наукометрично достатъчни, но по-важното е, че показват интензивната причастност на Стефан Дечев към българския, но и международният научен диалог.

7. Мнения, препоръки и бележки.

Всеки текст, особено с качествата на рецензираният, но все пак поставен под лупата на процедура, предполага да получи препоръки, които следва да се разглеждат като потенциал за още по-добър резултат. Големият обем, над 600 страници, е предизвикателство, което изправя читателя пред умора, която може да се намали, ако част от някои цитирания биват съкратени, а историческите свидетелства се изведат в приложения.

Авторефератът, отвъд отлично структурираният дисертационен труд, страда именно от липса на подреденост.

Накрая, бих искала да споделя лични наблюдения от кандидатът, които имам удоволствието да познавам, макар и едва от 2022 година, когато той се присъедини към академичния състав на НБУ. В това кратко време той демонстрира коректно колегиално отношение, активност и причастност към дейностите и ценностите на университета. Заедно с него и други колеги вече две години организираме за студентите от целия университет интердисциплинарен пътуващ семинар „Места на памет“. В края на 2024 г. Стефан Дечев взе участие като лектор в есенна школа *Interrogating the “Never again?”*, по проект на департамент Политически науки и Мемориала на Холокоста в Париж.

8. В заключение,

Въз основа на описаните характеристики и качества на дисертационният труд на тема *„Паметта за Стамболов. Политика, състояния и употреби (1895 – 2020)“*, който притежава всички необходими качества на едно отлично научно изследване, както на базата и на останалите представени данни, препоръчвам убедено, комисията да присъди научната степен „доктор на науките“ в специалността 3.3. Политически науки на доц. д-р Стефан Дечев.

София, 23.12.2024 г.

Подпис:

Доц. д-р Евелина Стайкова